

Соціологічні дослідження

УДК 616.31-084-057.36:614.253.83

Г.І. Никоряк

РІВЕНЬ НАДАННЯ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ (ЗА ДАНИМИ АНКЕТУВАННЯ)

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Резюме. Проведено аналіз надання стоматологічної допомоги військовослужбовцям строкової та контрактної служби. Дослідження проведено шляхом анкетування 100 військовослужбовців віком від 18 до 43 років. У результаті дослідження встановлено, що рівень

надання стоматологічної допомоги у в/ч А0264 м. Чернівці є задовільним.

Ключові слова: стоматологічна допомога, військовослужбовці, анкетування.

Вступ. На сьогоднішній день досить гостро постають питання соціальної задоволеності рівнем надання медичної допомоги. Представники різних верств населення стають все більш вимогливими до лікувально-діагностичного процесу, потребують психологічного комфорту при будь-яких маніпуляціях. Стоматологічна допомога є однією із наймасовіших видів медичної допомоги, а тому необхідно звернути особливу увагу на рівень її надання. Крім того, за рівнем надання стоматологічних послуг нерідко оцінюють якість системи охорони здоров'я в цілому, а за станом стоматологічного здоров'я – якість життя людини зокрема.

Ряд авторів відмічає погіршення стану стоматологічного здоров'я декретованих груп населення в Україні, у тому числі й військовослужбовців. Дослідження, що характеризують рівень і структуру основних стоматологічних захворювань у Збройних силах України (ЗСУ) є нечисельними, однак, безумовно, актуальними, оскільки стоматологічне здоров'я є важливою складовою загального рівня здоров'я військовослужбовців [1, 3, 4, 5].

В умовах реформування медичної галузі залишається ряд відкритих питань стосовно організації лікувально-профілактичної стоматологічної служби в Збройних силах України, що й зумовило вибір нашого наукового пошуку.

Мета дослідження. Визначити думку пацієнтів-військовослужбовців щодо рівня надання стоматологічної допомоги та шляхи її покращення.

Матеріал і методи. Дослідження проводилося на базі військової частини А0264 м. Чернівці. Збір інформації здійснювався за допомогою спеціально розробленої анкети, яка складалася з таких розділів: паспортні дані; дані про проходження військової служби; власна оцінка стоматологічного здоров'я; характеристика засобів гігієни ротової порожнини; ставлення до надання стоматологічної допомоги в умовах територіальної стоматологічної дільниці та перспективи її розвитку. Всього проанкетовано 100 військовослужбовців контрактної та строкової служби віком від 18 до 43 років.

Результати дослідження та їх обговорення. Після проведення анкетування та обробки даних отримано такі результати. Строк служби респондентів був від 1 до 24 років. Чоловіки становили 83 %, жінки – 17 %. Вік опитаних коливався від 18 до 43 років. Серед військовослужбовців строкової служби середній вік становив $21,4 \pm 1,8$ року, серед контрактників – $35,7 \pm 3,2$ року.

Важливою характеристикою надання стоматологічної допомоги є виявлення причин, з приводу яких пацієнт звертався до стоматолога. Серед опитаних лікування основних стоматологічних захворювань спонукало звернутися до стоматолога 50 респондентів. Двадцять дві особи зверталися з приводу профілактичних оглядів порожнини рота. Гострий біль був причиною звернення до стоматолога для 23 військовослужбовців та п'ять респондентів відвідали стоматолога з метою усунення косметичного дефекту. Отже, основною причиною звернень за стоматологічною допомогою серед опитуваних було лікування основних стоматологічних захворювань. Відмічено низький відсоток військовослужбовців, які звернулися до стоматолога з метою профілактичного огляду, що свідчить про низьку орієнтацію даного контингенту на збереження власного здоров'я.

За частотою звернень до стоматолога респонденти розділились таким чином: один раз на рік відвідували стоматологічні кабінети 13 осіб, два рази на рік – половина опитуваних, один раз на два роки – сім респондентів та ще рідше – майже кожен третій з опитуваних. Більш детальні дані частоти звернень до стоматолога наведені в таблиці.

Як показали дослідження, більшість військовослужбовців мали бажання або були змушені звертатися до стоматолога досить часто. Виявлена типова закономірність: мотивацією звернень до стоматолога більшості респондентів, що лікуються часто, були професійні огляди та планові лікування; а тих, хто лікується рідко – гострий біль.

Велике теоретичне та практичне значення мають отримані дані про те, в яких стоматологічних закладах лікуються проанкетовані, адже це вказує на ступінь довіри військовослужбовців до

Таблиця

Частота та причини звернень до стоматолога військовослужбовців

Частота звернень до стоматолога	Всього	З них:		
		Профілактичні огляди	Лікування стоматологічних захворювань	Невідкладна допомога
2 рази на рік	50	12	38	-
1 раз на рік	13	10	3	-
1 раз на 2 роки	7	-	2	5
Рідше 1 разу на 2 роки	30	-	12	18
Всього	100	22	55	23

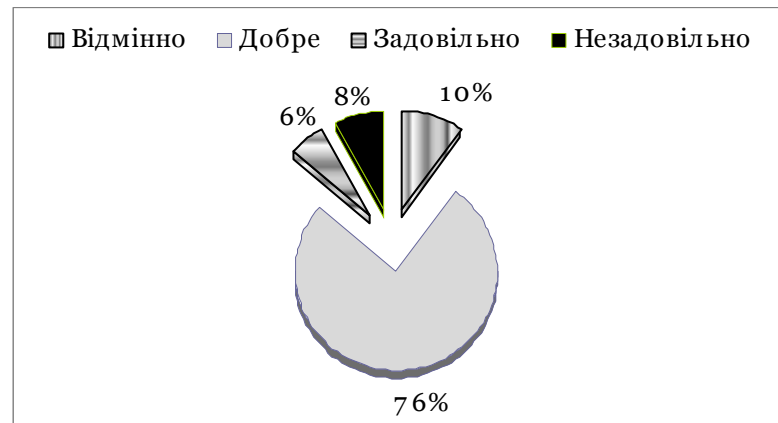

Рис. Якість надання стоматологічної допомоги за даними анкетування

стоматологічної служби ЗСУ та є стимулом до її удосконалення. Серед опитаних у стоматологічному кабінеті військової частини лікувалося 62 особи, що відповідно становить 62 % респондентів. Надавали перевагу іншим стоматологічним закладам 38 % працівників ЗСУ. На сьогоднішній день стоматологічні послуги повинні максимально задовольняти потреби пацієнтів, чиї запити стають все більш високими як у професійному, так і в матеріальному плані.

Згідно з відповідями на запитання анкети 92 % респондентів задоволені наданням стоматологічної допомоги. Основною причиною, що спонукала анкетованих відповідати на це запитання негативно, є неповне оснащення стоматологічних кабінетів. Недостатнє фінансування галузі призвело до ситуації, коли більшість стоматологічного обладнання є морально застарілим, а звідси і неконкурентоспроможним на сучасному ринку стоматологічних послуг.

Загальна оцінка якості надання стоматологічної допомоги, за даними анкетування, наведена на діаграмі (рисунок). Слід відмітити, що більшість військовослужбовців її оцінюють позитивно.

Досвід багатьох країн показав високу ефективність профілактичних заходів у стоматології. В основі профілактики стоматологічних захворювань лежить санітарно-гігієнічне виховання, навчання гігієни ротової порожнини, фторпрофілактика тощо [2]. В умовах сучасної економіки, на жаль, державні програми профілактики практич-

но не працюють, тому основною формою профілактики є індивідуальні профілактичні заходи. На думку проанкетованих, 83 % осіб володіли навичками чистки зубів. За загальноприйнятими нормами, два рази на день, зуби чистили 76 військовослужбовців, один раз на день здійснювали дану гігієнічну маніпуляцію 16 опитаних. Вісім осіб вказали на триразову чистку зубів протягом дня. Серед засобів гігієни ротової порожнини перевага надавалася зубним пастам (100 %), ополіскувачам (32 %) та флосам (20 %).

Таким чином, результати дослідження говорять про те, що розуміння військовослужбовцями значення індивідуальних заходів гігієни порожнини рота знаходяться на досить високому рівні. Проте освітня робота лікарів-стоматологів є недостатньою, оскільки велика кількість респондентів, за даними анкет, отримують інформацію не від стоматолога, а з інших джерел.

Висновок

Отже, проведені нами дослідження свідчать про ряд проблем, які існують у системі надання стоматологічної допомоги в Збройних сил України. Зокрема, низький рейтинг відомчих стоматологічних закладів у зв'язку з недостатньою матеріально-технічною базою та відсутністю акценту на профілактиці в роботі стоматологічної служби, що переводить її виключно в площину невідкладної допомоги.

Перспективи подальших досліджень. Планується проведення стоматологічного обстежен-

ня військовослужбовців з метою оцінки стану твердих та м'яких тканин ротової порожнини.

Література

1. Буртова Ю.О. Організація надання стоматологічної допомоги військовослужбовцям в країнах НАТО / Ю.О. Буртова. – К., 2005. – С. 120-124.
2. Варус В.І. Стратегія превентивної медицини в охороні професійного здоров'я військовослужбовців Збройних Сил України у XXI сторіччі / В.І. Варус // Наука і оборона. – 2001. – № 2. – С.20-23.
3. Голик Л.А. Система оптимізації медичної допомоги у Збройних Силах України (наукове обґрунтування та реалізація): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра мед. наук / Л.А. Голик. – К., 2003. – 45 с.
4. Камалов Р.Х. Сучасний стан та перспективи розвитку організації надання стоматологічної допомоги військовослужбовцям Збройних Сил України / Р.Х. Камалов, Ю.О. Буртова // Військ. мед. України. – 2004. – № 3-4. – С. 5-12.
5. Камалов Р.Х. Стан та шляхи удосконалення стоматологічної допомоги в Збройних Силах України / Р.Х. Камалов, А.М. Лихота, В.Н. Белінський // Військ. мед. України. – 2001. – № 1. – С. 41-43.

УРОВЕНЬ ОКАЗАНИЯ СТОМАТОЛОГИЧЕСКОЙ ПОМОЩИ ВОЕННОСЛУЖАЩИМ (ПО ДАННЫМ АНКЕТИРОВАНИЯ)

Г.И. Никоряк

Резюме. Проведен анализ оказания стоматологической помощи военнослужащим срочной и контрактной службы. Исследование проведено путем анкетирования 100 военнослужащих в возрасте от 18 до 43 лет. В результате исследования установлено, что уровень оказания стоматологической помощи в в/ч А0264 г. Черновцы является удовлетворительным.

Ключевые слова: стоматологическая помощь, военнослужащие, анкетирование.

THE LEVEL OF RENDERING STOMATOLOGICAL AID TO SERVICEMEN (BASED ON THE QUESTIONNAIRE DATA)

H.I. Nykoriak

Abstract. An analysis of rendering stomatological aid to servicemen of the active duty and contract service has been carried out. The research has been implemented by means of a questionnaire of 100 servicemen aged from 18 till 43 years. As a result of the research, it has been established that the level of rendering stomatological aid in military unit A0264 of the City of Chernivtsi is satisfactory.

Key words: dental care, servicemen, direct questioning.

Bukovinian State Medical University (Chernivtsi)

Рецензент – проф. О.Б. Беліков

Buk. Med. Herald. – 2013. – Vol. 17, № 2 (66). – P. 190-192

Надійшла до редакції 25.04.2013 року

© Г.І. Никоряк, 2013

УДК 616.8-053.2:614.2

**І.Д. Шкробанець, Ю.М. Нечитайло, О.А. Андрієць*

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ НЕВРОЛОГІЧНОЇ ПАТОЛОГІЇ У ДІТЕЙ

*Департамент охорони здоров'я та цивільного захисту населення Чернівецької обласної державної адміністрації, Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Резюме. У статті проведено науковий аналіз взаємозв'язків між материнськими чинниками та формуванням неврологічних порушень у дітей. За результатами дослідження можна дійти висновку про високий ризик перинатальних уражень у недоношених дітей, до зростання кількості яких ведуть порушення формуван-

ня репродуктивного здоров'я жінки в підлітковому періоді.

Ключові слова: перинатальні стани, недоношені діти, неврологічна патологія, репродуктивне здоров'я, гінекологічна захворюваність дівчат.

Вступ. На сьогодні перинатальні ураження центральної нервової системи в новонароджених та їх наслідки посідають одне з провідних місць – близько 70 % неврологічної патології в дітей пов'язано саме з ними [2, 3]. Етіологічні причини виникнення

хронічної неврологічної патології (ДЦП, гідроцефалії, епілепсії, периферичних та запальних уражень) переважно полягають у перинатальному періоді. Чинники, що її викликають, надзвичайно різноманітні – соціально-біологічні, соціально-